

Thông tin về Thiên nhiên và Bảo tồn

Nguồn: *Công an nhân dân*

Số: 1149

Ngày: 18/09/2008

CẦN GIỜ, TP HỒ CHÍ MINH:

Cuộc chiến địa sâm

Thực trạng này rừng bới sâm ở Khu dự trữ sinh quyển thế giới rừng ngập mặn Cần Giờ diễn tiến từ nhiều năm qua, tình hình ngày một nghiêm trọng. Dịu êm nhưng khốc liệt và dai dẳng lắm. Còn địa sâm là còn cảnh người ta bới đào, rừng còn khổ ngày ấy.

Để săn được địa sâm, người ta không ngần ngại phá một mảng rừng.

Đột kích vào vùng cấm

Tại một quán nhậu ở ấp An Nghĩa, xã An Thới Đông, sau nghe khách dạm hỏi "có đặc sản gì không?", anh thanh niên ốm tong tên Hải khoe: "Bát ngát luôn. Em xào nghệ cho mấy anh nhắm nhé!". Hải là một trong nhiều cư dân Cần Giờ ngày ngày lên vào rừng phòng hộ moi cua, câu cá mang ếch, mớc vọp và đào địa sâm. Dụng cụ kiếm cơm của Hải rất đơn giản. Một cái cuốc và một túi vải đựng chiến lợi phẩm.

Từ quán nhậu bình dân và cũng là nhà của Hải, sau khoảng 20 phút giảm bước giữa rừng ô rô, cóc kèn, đước, mắm... và len lỏi qua nhiều cội rễ to đùng, chúng tôi đã lọt thỏm giữa 4 bề rừng xanh. Hải cho biết: "Sâm đất thường tập trung ở nơi có gò đất cao, thủy triều lên xuống, nơi đất ẩm, dưới những tán cây um tùm. Chỉ cần xắn vài nhát cuốc ở độ sâu 2-4cm là thấy ngay".

Khi bị trục xuất khỏi mặt đất, những con sâm đất (còn gọi là đôn đột) thu mình lại như con đĩa. Đang chăm chú bới đào, Hải bỗng dừng tay, hướng mắt về phía khoáng rừng bên kia, nơi có một nhóm 4 người ở ấp An Hòa, xã Tam Thôn Hiệp gồm phụ nữ và đàn ông cũng đang lăm lăm cuốc xẻng săn sâm đất.

Cuộc chiến không cân sức

Ông Sáu Xe, người rất tâm huyết trong công cuộc gìn giữ lá phổi của hơn 8 triệu dân thành phố tỏ ra ngạc nhiên khi nghe chúng tôi hỏi: "Người ta lũng sâm đất làm gì?". Lão nông hợp ngum trà rồi tuôn một mạch: "Để bán cho các quán nhà hàng đặc sản ở Sài Gòn và xuất khẩu sang Trung Quốc đấy! Qua nói chuyện với các lái, tui được biết đây là vị thuốc cường dương, tăng cường sinh lực mà nhiều người rất thích".

Theo anh Thái Đắc Giang, đội viên giữ rừng thuộc Đội giữ rừng Thanh Niên (trực thuộc Tổng đội 1 Thanh niên xung phong TP Hồ Chí Minh), những năm trước, địa sâm có rất nhiều nhưng chẳng ai thèm bắt vì không biết dùng vào việc gì. Từ khi biết sâm đất bán được tiền, người ta đổ xô vào rừng lũng bắt.

Rạch Mốc Keo ở ấp An Hòa được đánh giá là một trong nhiều điểm oanh tạc của dân săn sâm đất. Anh Giang trần tình: "Chỉ cần gom được 1kg sâm đất (khoảng 200 con) là kiếm thu nhập bằng ngày công lao động mà không nhọc sức nên ngày càng có nhiều người bất chấp lệnh cấm, lén lút mang dao, cuốc vào rừng phòng hộ bới đào".

Một cán bộ địa phương trần trối: Rất khó bắt quả tang những người đi đào sâm đất bởi họ bây giờ không còn đào bới ở vòng ngoài mà tiến sâu vào trong rừng, ém xuống vào bụi rậm và "tác nghiệp". Chỉ cần thấy bóng dáng kiếm lăm là họ lủi sâu vào rừng ngay. Ngặt nỗi quân số anh em mình có giới hạn, đầu thể quản xuể. Mặt khác, phần lớn họ đều là người nghèo, vì bức bách cuộc sống nên dù biết phạm luật vẫn cứ cầm đầu làm càn. Bắt họ lại, xử phạt thì họ không có tiền, rồi vợ con họ sẽ đói...".

Nỗi đau của rừng!

Nếu đã một lần nhìn thấy cảnh con người ta bới đất tìm sâm, mới cảm nhận được sự hủy diệt tàn khốc của con người với hệ sinh thái tự nhiên. Để tóm được con vật, có người đã không ngại đưa cuốc vào những chỗ rễ cây mọc thẳng lên khiến nhiều cây non bị bứng bật ra khỏi n.

Đội viên giữ rừng Thái Đắc Giang trò chuyện, con sâm đất như con giun, có tác dụng làm tơi xốp đất, giúp cây phát triển nhanh. Sâm đất bị khai thác nhiều đồng nghĩa với việc nhiều cánh rừng trồng lâu năm và tái sinh bị tàn phá. Môi trường đất ở nơi đó sẽ xấu đi do không được sâm đất "vun xới".

Ngày lại ngày, rừng phòng hộ Cần Giờ vẫn rên xiết trước nạn người ta bới mớ, đào bứng tìm sâm. Do trình độ dân trí thấp, biện pháp chế tài dành cho thợ săn lẩn các thương lái thu gom "con cường dương" còn quá nhẹ nên việc ngăn chặn của các cơ quan chức năng và chính quyền các xã ở Cần Giờ vẫn chưa đạt được hiệu quả như mong đợi. Rừng ngập mặn Cần Giờ vẫn đang trong tình cảnh khốn khổ.

T.ĐỨNG